

Викладач ЗНУ факультету
СПП (соціальної педагогіки та
психології)

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної
педагогіки та спеціальної
освіти

**ГЛАДИШ
МАРІЯ
ОЛЕКСАНДРІВНА**

Що таке медіа і як вони на нас
впливають?

Що таке медіаграмотність?

Що таке медіаосвіта?

Недоліки

Переваги

Що ви знаєте про медіа?

Медіа (від лат. *medium* – посередник; від англ. – засіб) – це Інтернет, фото, відео, радіо, кіно, телебачення, а також друковані видання (книги, посібники, журнали, газети і т.д.).

«Медіаграмотність у регіонах України» – проєкт під такою назвою був реалізований у ЗНУ за підтримки німецької організації «Interlink Academy» та Посольства Німеччини в Україні. 12 представників міст і сіл Запорізької області протягом чотирьох днів опановували нові знання з медіаграмотності та розвивали свої тренерські навички, аби в майбутньому розширювати коло медіаграмотних громадян у своїх регіонах.

Медіаграмотність –

означає навички, знання і розуміння, які надають споживачам можливість ефективно і безпечно користуватися медіа.

Медіаграмотні люди здатні усвідомлено обирати, розуміти характер контенту і послуг та користуватися повним спектром можливостей (які пропонують нові комунікаційні технології), мають можливість захистити себе від шкідливого або вразливого матеріалу.

Медіаграмотність – це рівень медіакультури, який стосується вміння користуватися інформаційно-комунікаційною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами

E.S.C.A.P.E. JUNK NEWS

Visit
NewseumED.org
for more
resources!

6 WAYS TO EVALUATE INFORMATION

E

EVIDENCE

DO THE FACTS HOLD UP?

- Look for information you can verify.
- Sources
- Methods
- Dates
- Document

S

SOURCE

WHO MADE THIS, AND CAN I TRUST THEM?

- Know who has created the story.
- Authors
- Publishers
- Funders
- Agendas
- Social media walls

C

CONTEXT

WHAT'S THE BIG PICTURE?

- Consider if this is the whole story and weigh other factors surrounding it.
- Current events
- Cultural trends
- Political goals
- Historical precedents

A

AUDIENCE

WHO IS THE INTENDED AUDIENCE?

- Look for attempts to appeal to specific groups or types of people.
- Target audience
- Preferred style of language
- Language
- Symbols

P

PURPOSE

WHY WAS THIS MADE?

- Look for clues in the motivation.
- The publisher's service
- Persuasive language or images
- Misleading tactics
- Motive or a vested interest
- Easy to act on

E

EXECUTION

HOW IS THIS INFORMATION PRESENTED?

- Remember how the way it's made affects the impact.
- Style
- Grammar
- Tone
- Image choice
- Placement and layout

Чи потрібно бути критичним? Як критично оцінювати інформацію?

- Хто говорить? А хто – ні?
- Про кого мова в тексті? Про кого не сказано?
- Як представлені чоловіки?
- Як представлені жінки?
- Як представлені фахівці (з певної проблеми)? А представники влади?
- Як показані суспільні класи (у кого перевага – у заможних чи навпаки)?

Чи надійне джерело інформації?

A red, rectangular stamp with a distressed, ink-like texture. The stamp is tilted slightly to the right. It contains the words "CREDIBLE" and "SOURCE" stacked vertically in a bold, sans-serif font. The stamp is set against a plain white background.

**CREDIBLE
SOURCE**

Як перевірити надійність інформації?

HOW TO SPOT FAKE NEWS

CONSIDER THE SOURCE

Click away from the story to investigate the site, its mission and its contact info.

READ BEYOND

Headlines can be outrageous in an effort to get clicks. What's the whole story?

CHECK THE AUTHOR

Do a quick search on the author. Are they credible? Are they real?

SUPPORTING SOURCES?

Click on those links. Determine if the info given actually supports the story.

CHECK THE DATE

Reposting old news stories doesn't mean they're relevant to current events.

IS IT A JOKE?

If it is too outlandish, it might be satire. Research the site and author to be sure.

CHECK YOUR BIASES

Consider if your own beliefs could affect your judgement.

ASK THE EXPERTS

Ask a librarian, or consult a fact-checking site.

Медіаосвіта спрямована на розвиток вербальних, візуальних, аудитивних, технічних і соціальних вмінь і навичок.

Це вимагає співпраці між різними суб'єктами, а також вивчення різних медіа і їх реального середовища.

МЕДІАОСВІТА
ТА
МЕДІАГРАМОТНІСТЬ

Медіаосвіта як процес розвитку й саморозвитку особистості на матеріалах та за допомогою засобів масової комунікації (ЗМІ) покликана формувати культуру комунікації, уміння усвідомлено сприймати, *критично осмислювати*, інтерпретувати медіатексти з метою розширення загальних, соціокультурних та професійно значущих знань, комунікативних та творчих здібностей сучасного учня.

Для вдосконалення якості сучасної освіти, забезпечення її доступності та ефективності, підготовки молоді до життя і діяльності в інформаційному суспільстві сьогодні доцільно враховувати процеси стрімкого інформаційно-технологічного розвитку різних галузей.

Згідно з державною національною програмою “Освіта” навчально-виховний процес у школі має бути направлений на формування та розвиток пізнавальної активності школярів, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій для навчання.

Напрями медіаосвіти в сучасній українській освіті

- ✓ медіаграмотність у НУШ (готовність педагогів до формування медіаграмотності у школярів)
- ✓ наскрізне впровадження медаосвіти в освітній процес сучасного навчального закладу та шкільні ЗМІ
- ✓ загальна середня освіта в контексті впровадження медіаосвітніх інновацій, (закордонний досвід медіаосвіти)
- ✓ медіаграмотність як складова безпекових компетенцій
- ✓ медіаграмотність впродовж життя та інше.

Освітній процес, побудований *на основі медіа* та інноваційних форм, прийомів, методів, технологій:

- допомагає значно активізувати креативну, пізнавальну діяльність учнів реалізовувати творчі задатки та складові розвитку особистості,
- стимулює легке, невимушене засвоєння навчального матеріалу,
- розвиває пізнавальну самостійність, учнів сприяти підвищенню ефективності освітньої діяльності та медіаграмотності.
- навчає взаємодіяти, співпрацювати та орієнтуватися в медіапросторі,
- виховує у дітей різного віку толерантність та вибірковість пошуку інформації в медіасередовищі.

Як освітянам використовувати можливості медіа для професійної діяльності?

Технології медіаосвіти:

- Кіноклуб
- Освітній журнал (створений учнями окремого освітнього закладу)
- Сторітеллінг (мистецтво розповідавати історії; цікаві розповіді з метою навчання, керування шляхом донесення змісту повідомлення за допомогою спеціальної методики),
- Скрайбінг (метод розповіді чи пояснення, який супроводжується малюнками, коміксами, схемами, графічними зображеннями чи ілюстраціями головного змісту сказаного)
- QR-коди (створення кодів замість посилань)

У чому полягають завдання медіаосвіти у професійній освіті?

Завдання медіаосвіти

навчити людину сприймати, переробляти, розуміти інформацію, що передається каналами ЗМІ (у широкому тлумаченні), усвідомлюючи наслідки її впливу на психіку;

розвивати критичне мислення, уміння розуміти прихований зміст повідомлень, протистояти маніпулюванню;

виховувати такого споживача медіа, котрий міг би ефективно задовольняти свої інтереси, використовуючи засоби масової комунікації, опановував способами спілкування на основі невербальних форм комунікації;

формувати уміння знаходити, готувати, передавати і приймати необхідну інформацію з використанням різноманітних технічних засобів (комп'ютери, модеми, факси, мультимедіа) і сучасних інформаційних технологій.

Медіаграмотний учень чи студент має бути здатний критично та усвідомлено оцінювати медіатексти, підтримувати критичну дистанцію відносно популярної культури та чинити супротив маніпуляціям.

*Навчання медіаграмотності має надати студентам і учням
можливості:*

- розвивати здатність, знання та відносини, що необхідні для аналізу способів, за допомогою яких медіа активно конструюють реальність;
- отримувати знання соціального, культурного, політичного та економічного значення цих конструкцій та цінностей, які вони розповсюджують;
- розвивати рівень оцінки та естетичного сприйняття медіатекстів;
- декодувати медіатексти, щоб розпізнати та оцінити культурні цінності, практичну значущість, ідеї, що містяться в них;
- розпізнавати, аналізувати та застосовувати різноманіття технічних засобів для використання та створення медіатекстів;
- усвідомлювати, що ті, хто створюють (конструюють) медіатексти, роблять це, виходячи з багатьох мотивів (контроль, тиск тощо) – економічних, політичних, культурних, організаційних, технічних, соціальних;
- розуміти, що кожна людина залучена до селективного та аналітичного процесу дослідження медіатекстів.

Не тільки вчителі/викладачі, а й учні/студенти мають **уміти**:

- ❖ розпізнавати односторонню чи перекручену інформацію (особливо телевізійну, бо вважається, що та має більший вплив);
- ❖ знаходити різницю між загальновідомими фактами і такими, що потребують перевірки;
- ❖ визначати надійність джерела інформації; допустимі та недопустимі твердження;
- ❖ різницю між головною та другорядною інформацією;
- ❖ ангажованість суджень;
- ❖ недоведені аргументи;
- ❖ логічну несумісність тощо.

Кінцевою метою *медіаосвіти* є розвиток медіаграмотності учнів, що сприяє спілкуванню з медіа під критичним кутом зору, розумінню значимості медіа в житті кожної людини.

Медіаграмотність у першу чергу необхідна учням, що пов'язано з особливостями сучасної соціокультурної ситуації, зокрема із широкими контактами підлітків з медіа.

Дякую за увагу!